

3. tjenesteomgangen, som omlægges.

Ad 1. Uddannelsesstiden.

Generelt må det fastslås, at de værnepligtige med en 12 måneders tjenestetid for et antal stillingers vedkommende naturligvis ikke vil opnå samme rutine og erfaring, som en 14 måneders tjenestetid giver. Den kortere tjenestetid vil endvidere for andre stillinger indebære, at de værnepligtige hjemsendes, netop som de har opnået den standard, som gør dem værdifulde i beredskabet. Den kortere nyttetjeneste pr. hold værnepligtige vil således især for skibenes vedkommende medføre hyppigere afholdelse af forskoler og indledende uddannelse med deraf følgende øgede uddannelsesudgifter.

Ad 2. Værnepligtsstyrken.

For værnepligtsstyrken vil en tjenestetidsnedsættelse enten betyde en reduceret nyttetjeneste ved uændret indkaldelsesstyrke eller en øget indkaldelsesstyrke for opretholdelse af nyttetjenesten.

Eksempelvis vil en konstant besættelse af 2.000 poster med værnepligtige til 12 måneders tjeneste kræve en forøgelse på ca. 650 mand i forhold til værnepligtige med 14 måneders tjenestetid, jfr. underbilag 1.

Søværnskommandoen vil dog ikke udelukke muligheden for at nedskære dette merbehov, idet en del af de værnepligtige, der i dag bestrider tjenester af underordnet militær karakter (som f. eks. visse stillinger ved kostforplejnings-, ordonnans- og kontortjeneste m. v. i land) kan tænkes erstattet med andet personel.

Ad 3. Tjenesteomgangen.

Den alvorligste konsekvens af en tjenestetidsnedsættelse fra 14 til 12 måneder er, at den tjenesteomgang for værnepligtige menige, som nu er indarbejdet i søværnets beredskab, øvelsesaktivitet (herunder deltagelse i NATO-øvelser), overvågnings-, fiskeri-, inspektions- og opmålingstjeneste samt den øvrige uddannelsesvirksomhed, slås i stykker.

Det væsentlige ved den nuværende tjenesteomgang er i denne forbindelse, at den indebærer en 12 måneders cyklus med deraf følgende faste terminer for udskiftning af de værnepligtige menige i besætningerne sammenfaldende med den indledende uddan-

nelses (Eksercerskolens) afslutning. Det har herved været muligt at tilrettelægge udskiftninger samt forskoleuddannelse eller oplæring om bord af de nye besætningsmedlemmer under hensyntagen til skibenes deltagelse i øvelser, den fastlagte tørn for fiskeriinspektionen og perioderne for opmåling i danske og grønlandske farvande.

Med 12 måneders tjenestetid vil der med uændret varighed af Eksercerskolen maksimalt kun blive 10 måneders nyttetjeneste inklusive forskoleperioden, og udskiftningstidspunktet vil indtræffe samtidig med, at næste års tilsvarende indkaldelseshold påbegynder uddannelse på søværnets eksercerskole, jfr. underbilag 1.

Der foreligger da teoretisk følgende muligheder for tilrettelæggelse af udskiftningerne:

(a) Indkaldelserne kan f. eks. forskydes 1 måned hvert år, således at afslutningen af eksercerskolen for det nærmest foregående indkaldelseshold falder sammen med hjemsendelsen.

Skiftende indkaldelsesterminer vil imidlertid medføre betydelige administrative komplikationer, idet kalenderbestemte arrangementer, såsom øvelser, juleferie, sæsonudrustninger, civilundervisning, ferieafvikling m. v. dårligt kan tilpasses et sådant indkaldelsessystem, som desuden for det frivillige personels vedkommende (konstabel- og sergentelever) samt værnepligtige navigatører, maskinmestre og ingeniører vanskeligt kan afstemmes med afslutningsterminerne på de civile skoler, hvorfra dette personel kommer.

(b) De hjemsendte afløses af tilsvarende indkaldelseshold, d.v.s. erstatning modtages først ca. 2 måneder efter afgang. Denne løsning vil formentlig kun kunne være acceptabel i ganske få tilfælde, idet skibene, selv om det kunne godtages, at de lå stille i nedsat beredskab i omhandlede måneder, næppe kan undvære de pågældende værnepligtige til vagt, vedligeholdelse m. v.

(c) De hjemsendte afløses af det nærmest foregående indkaldelseshold, d.v.s. erstatningsholdene må enten modtages som overskydende besætningsmedlemmer i ca. 1 måned, eller de må beskæftiges og uddannes på anden måde i denne måned.